

Názov dokumentu:

**PROGRAM ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA
DO ROKU 2015**

pre obec

Horný Pial

	Funkcia / spoločnosť	Meno	Dátum
Vypracoval	Environmentálny poradca, CONTROLECO s.r.o.	Ing. Daniel Korbela	20.1.2014
Schválil	Starosta obce Horný Pial	Ľudovít Húdik	20.1.2014
Revízia číslo:		Platnosť od:	
Zmena číslo:		Platnosť od:	
Výtlačok číslo:	Počet listov/príloh: 29/0	Evidenčné číslo :	

Január 2014

OBSAH :

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE PROGRAMU OBCE	3
1.1. Názov obce	3
1.2. Identifikačné číslo obce	3
1.3. Okres	3
1.4. Počet obyvateľov obce	3
1.5. Rozloha katastrálneho územia obce	3
1.6. Obdobie, na ktoré sa program vydáva	3
2. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA	4
2.1 Druh, množstvo a zdroj komunálnych odpadov vzniknutých v obci v predchádzajúcom období s osobitným rozlíšením na zmesový komunálny odpad, drobný stavebný odpad a na vytriedené zložky komunálnych odpadov vrátane biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov	6
2.2 Triedený zber komunálnych odpadov	7
3. VYHODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PROGRAMU	8
4. ZÁVÄZNÁ ČASŤ PROGRAMU	11
4.1 Predpokladaný vznik komunálnych odpadov a drobného stavebného odpadu s členením na zmesový komunálny odpad, drobný stavebný odpad a na jednotlivé vytriedené zložky komunálnych odpadov vrátane biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu a odpadu zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov, predpokladaný podiel ich zhodnocovania a zneškodňovania vo východiskovom roku programu a v cieľovom roku programu	11
4.2 Ciele a opatrenia na zníženie množstva vzniku komunálnych odpadov, opatrenia na zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov a ich následného zhodnotenia a opatrenia na znižovanie množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládky odpadov	15
4.3 Údaje o systéme zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov a o zabezpečovaní triedeného zberu komunálnych odpadov	22
4.4 Opatrenia na zabezpečenie informovanosti obyvateľov o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov a o význame značiek na obaloch, ktoré znamenajú, že obal je možné zhodnotiť	25
5. SMERNÁ ČASŤ PROGRAMU	27
5.1 Údaje o dostupnosti zariadení na spracovanie komunálnych odpadov a o potrebe ich budovania vrátane návrhov, aké typy spracovateľských zariadení pre komunálny odpad je potrebné vybudovať	27
5.2 Využitie kampaní, ich počet a charakter na zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi, o potrebe triedeného zberu komunálnych odpadov, o prínose jeho zhodnocovania a o negatívach jeho zneškodňovania	28
6. INÉ	28
6.1 Potvrdenie spracovateľa údajov	28
7. PRÍLOHOVÁ ČASŤ	29
7.1 Rozhodnutia správnych orgánov vydané obci vo veci odpadov	29

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE PROGRAMU OBCE

Program odpadového hospodárstva (POH) je vypracovaný v zmysle vyhlášky č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov, vychádzajúc zo záväznej časti POH Nitrianskeho kraja. POH opisuje aktuálny stav odpadového hospodárstva v obci Horný Pial a určuje ďalší rozvoj v tejto oblasti. POH schvaľuje orgán štátnej správy odpadového hospodárstva.

Obec:

1.1. Názov obce

Horný Pial

1.2. Identifikačné číslo obce

IČO: 00307017

1.3. Okres

Levice

1.4. Počet obyvateľov obce

269

1.5. Rozloha obce

635 ha

1.6. Obdobie, na ktoré sa program vydáva

2011-2015

2. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

V obci Horný Pial vznikajú činnosťou obyvateľov nebezpečné a ostatné komunálne odpady, ktoré sú vo vybrané dni zbierané a priamo odvážané alebo uskladnené na vyhradenom zbernom mieste až do odvozu oprávnenou organizáciou. Nebezpečné odpady musia byť po prevzatí zabezpečené proti úniku do prostredia a opatrené identifikačným listom nebezpečného odpadu.

Zber, prepravu a zneškodňovanie zmesového komunálneho odpadu, objemného a drobného stavebného odpadu vykonáva na základe zmluvy o zbere, vývoze a zneškodnení odpadu spoločnosť Tekovská ekologická s.r.o. Tekovská ekologická s.r.o. zabezpečuje aj zneškodňovanie zmesového KO skládkovaním. Skládku odpadov sa nachádza v katastri obce Nový Tekov.

Prepravu a zneškodňovanie triedeného komunálneho odpadu z územia obce je oprávnená vykonávať firma Ekolumi s.r.o. Banská Bystrica prostredníctvom Obce Dolný Pial.

Zber, prepravu a zneškodňovanie odpadu s obsahom škodlivín a elektroodpadu z územia obce je oprávnená vykonávať spoločnosť Arguss s.r.o. Bratislava, prevádzka Lok podľa stanoveného harmonogramu.

Nakladať s textilným odpadom a obuvou je na území obce oprávnený na základe živnostenského oprávnenia p. Jozef Hladík, so sídlom Rovniankova 5 Bratislava.

Držitelia odpadu biologicky rozložiteľný odpad prednostne zhodnocujú kompostovaním na vlastnom pozemku.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame zoznam zbieraných komodít, systém zberu, frekvenciu zberu, organizáciu, ktorá na základe zmluvných vzťahov nakladá s uvedenými druhmi odpadov.

Tab. č. 1 Zber komunálnych odpadov v obci Horný Pial

Druh odpadu	Spôsob zberu	Frekvencia zberu	Organizácia, ktorá s daným odpadom nakladá
zmesový KO	paušálny	1 x za 14 dní	Tekovská ekologická s.r.o.
kovy	donáškový	1 x za 7 dní	Ekolumi s.r.o.
plasty	donáškový	1 x za 7 dní	Ekolumi s.r.o.
sklo	donáškový	1 x za 7 dní	Ekolumi s.r.o.
papier	donáškový	1 x za 7 dní	Ekolumi s.r.o.
pneumatiky	donáškový	1 x za 7 dní	Ekolumi s.r.o.
textil a obuv	donáškový	priebežne	Jozef Hladík
elektroodpad	paušálny	2 x za rok	Arguss s.r.o.
nebezpečný odpad	paušálny	2 x za rok	Arguss s.r.o.
objemný odpad	donáškový	2 x za rok	Tekovská ekologická s.r.o.
drobný stavebný odpad	donáškový	2 x za rok	Tekovská ekologická s.r.o.

Paušálnym spôsobom zberu sa zberajú zmesový KO a nebezpečný odpad. Občania majú vopred paušálne stanovené kalendárne dni zberu KO, ako to je v prípade zmesového KO. Na zber zmesového KO slúžia 120 l plastové smetné nádoby, prípadne 240 l smetné nádoby a 1100 l kontajnery. Nebezpečný odpad sa zbiera priamo od domov v dohodnutom termíne, ktorý sa vyhlási do obecného rozhlasu, príp. je ho možné doniesť na zberné miesto pri OcÚ.

Zmesový komunálny odpad z IBZ je zhromažďovaný prevažne v 120 l nádobách a zmesový komunálny odpad z HBZ je zhromažďovaný v 1100 l nádobách, ktorých frekvencia vyprázdňovania je 1 x za 14 dní. Odpad je odvážaný na skládku odpadov.

V obci Horný Pial sa frekvencia odvozu KO určuje každý druhý týždeň podľa harmonogramu dohodnutého so zmluvným partnerom.

Zber veľkoobjemových odpadov je realizovaný 2 x ročne počas vopred vyhláseného obdobia, spravidla na jar a jeseň.

Biologicky rozložiteľný odpad si obyvatelia kompostujú vo vlastných kompostéroch, príp. môže byť zbieraný po dohode s Obecným úradom Horný Pial.

Drobný stavebný odpad je zbieraný po dohode s Obecným úradom Horný Pial max. 2 x ročne.

2.1. Druh, množstvo a zdroj komunálnych odpadov vzniknutých v obci v predchádzajúcom období s osobitným rozlíšením na zmesový komunálny odpad, drobný stavebný odpad a na vytriedené zložky komunálnych odpadov vrátane biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov

Kvantitatívnu bilanciu a spôsob nakladania s odpadmi v rokoch 2006-2010 obce Horný Pial reprezentujú nasledovné tabuľky:

Tab. č. 2

Kód odpadu podľa Katalógu odpadov	Názov odpadu podľa katalógu odpadov	Kateg. odpadu	Množstvo odpadu (t/rok)							
			Odpad ostatný	Odpad nebezpečný	Odpad zhodnocovaný		Odpad zneškodňovaný			
					Materiálovo	Energeticky	Spaľovaním	Skládkovaním	Inak	
200101	papier	O	4,8		4,8					
200102	sklo	O	2,99		2,99					
200133	batérie a akumulátory	N		0,04	0,04					
200139	plasty	O	3,82		3,82					
200140	kovy	O	2,4		2,4					
200201	biologicky rozložiteľný odpad	O	31,1		31,1					
200202	zemina a kamenivo	O	22,2					22,2		
200301	zmesový komunálny odpad	O	227,25					227,25		
200303	odpad z čistenia ulíc	O	4,3					4,3		
200304	kal zo septikov	O	63,3							63,3
200307	objemný odpad	O	83,91					83,91		
Spolu	-	-	446,07	0,04	45,15			337,66		63,3

2.2. Triedený zber komunálnych odpadov

V obci sa vykonáva triedený zber nebezpečných a ostatných odpadov.

Pre triedené zložky komunálnych odpadov sklo a plasty obec určuje ukladanie do plastových big vriec, papier a lepenka sa môže ukladať do big vriec alebo vo zväzkoch.

Triedené zložky komunálneho odpadu - opotrebované pneumatiky držiteľia odpadov ukladajú voľne na vyhradenú plochu vo dvore pri obecnom úrade. Triedené zložky komunálneho odpadu – kovy a kovové odpady držiteľia odpadu ukladajú do nádob určených a uložených oprávnenou osobou na určené miesto.

Triedené zložky komunálneho odpadu – textil a obuv držiteľia odpadov ukladajú do kontajnerov určených a pristavených oprávnenou osobou na určené miesto.

Obec umožňuje pre držiteľov odpadov ukladanie triedených zložiek odpadu na určené miesto priebežne počas celého roka.

Triedený zber pre odpady:

200101 – papier a lepenka, 200102 – sklo, 200139 – plasty, 200140 – kovy, 160103 – opotrebované pneumatiky

- Separovaný odpad z papiera, plastov a skla je možné priebežne nosiť v plastových vreciach na dvor pri OcÚ.
- Separovaný odpad z kovov je možné priebežne nosiť na dvor pri OcÚ.
- Separovaný odpad z kovov je možné priebežne nosiť do kontajnerov na dvor pri OcÚ.

200110 – šatstvo, 200111 – textilie

- Separovaný odpad z textilu a obuvi je možné priebežne nosiť do kontajnerov pristavených oprávnenou organizáciou na určené miesto.

Nebezpečný odpad, najmä: 200133 – batérie a akumulátory, 200135 – vyradené elektrické a elektronické zariadenia, 200121 - žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť, 200123 – vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky, 20 01 26 - oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25

- Nebezpečný odpad sa zbiera priamo od domov spravidla 2x ročne v dohodnutom termíne, ktorý sa vyhlási do obecného rozhlasu, príp. je možné ho doniesť na zberné miesto pri OcÚ Horný Pial vo vyhlásené dni).

200201 – biologicky rozložiteľný odpad

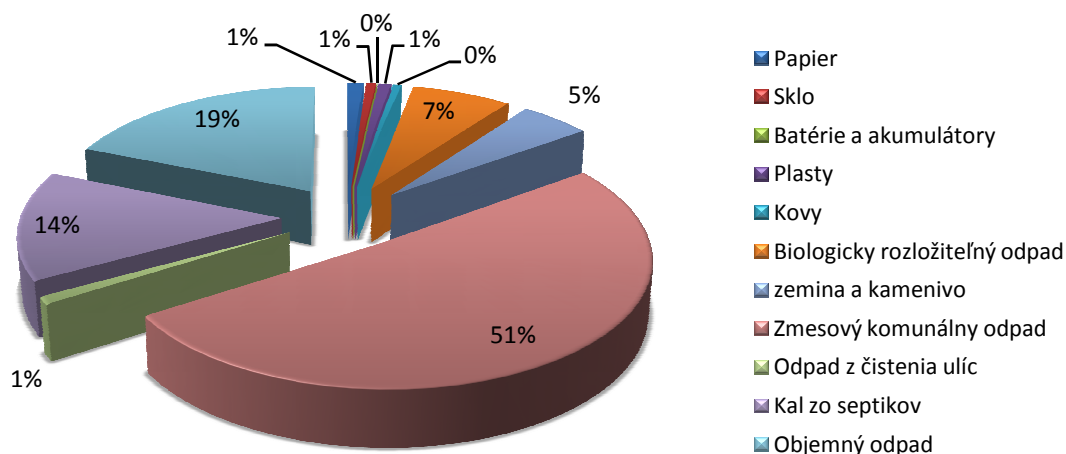
- Biologicky rozložiteľný odpad si obyvatelia kompostujú vo vlastných kompostéroch, príp. môže byť zbieraný po dohode s Obecným úradom Horný Pial.

200307 – objemný odpad

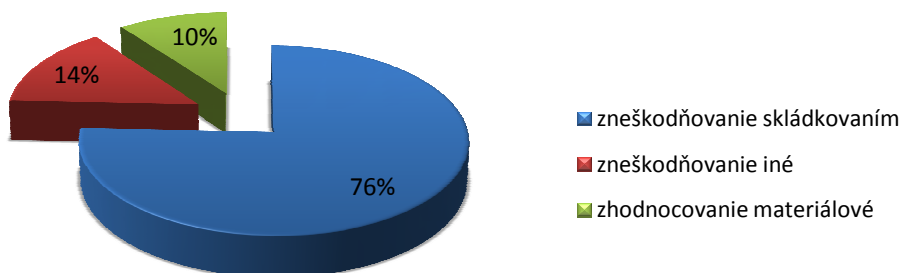
- Drobný stavebný odpad je zbieraný po dohode s Obecným úradom Horný Pial.
- Zber veľkoobjemových odpadov je realizovaný 2 x ročne počas vopred vyhláseného obdobia, spravidla na jar a jeseň.

Ak sa pri vývoze odpadu zistí, že triedená zložka odpadu v zbernej nádobe je znečistená iným odpadom v takom rozsahu, že nie je možné jej účelné zhodnotenie, nádoba bude vyprázdnená až pri vývoze netriedeného KO. V tomto prípade ide o priestupok podľa zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch § 80 ods. 1 písm. b) a § 39 ods. 5 písm. c) pôvodcu odpadov a pracovníci zabezpečujúci zber sú o tomto povinní informovať Obecný úrad v Hornom Piali.

Graf č. 1 - Podiel jednotlivých druhov odpadov v rokoch 2006-2010

Graf č. 2 - Podiel jednotlivých spôsobov nakladania s odpadom v rokoch 2006-2010

3. VYHODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PROGRAMU

Vyhodnocuje sa Program odpadového hospodárstva do roku 2005, vzhľadom na skutočnosť, že program na ďalšie obdobie nebol vypracovaný.

Ciele zhodnocovania a zneškodňovania odpadov boli v POH obce Horný Pial do roku 2005 stanovené pre nasledovné komodity:

- opotrebované batérie a akumulátory
- odpadové oleje
- opotrebované pneumatiky
- odpady z viacvrstvových kombinovaných materiálov
- elektronický šrot
- odpady z polyetyléntereftalátu
- odpady z polyetylénu
- odpady z polystyrénu
- odpady z polyvinylchloridu
- odpady zo žiaroviek s obsahom ortuti
- odpady z papiera
- odpady zo skla
- staré vozidlá
- biologicky rozložiteľné odpady

3.1. Analýza záväznej časti POH obce Horný Pial na obdobie rokov 2001 - 2005:

Tab. č. 3 - Vyhodnotenie vzniku odpadov, zhodnocovania a zneškodňovania v roku 2005 stanovené a dosiahnuté.

Kategoríe a druhy odpadov	Rok 2005 - stanovené						Rok 2005 - dosiahnuté							
	Množstvo odpadov	Zhodnotenie				Zneškodnenie	Iné ²⁾	Množstvo odpadov	Zhodnotenie				Zneškodnenie	Iné ²⁾
		Materiálové	Energetické	Spaľovaním	Skládkovaním				Materiálové	Energetické	Spaľovaním	Skládkovaním		
T	%	%	%	%	%	T	%	%	%	%	%			
Nebezpečné	3)						0,65	100						
Ostatné	3)						92,75	8,3			70,7	21		
Spolu	3)	75	3,6	0,6	17	3,8	93,4	8,9			70,2	20,9		
1 Opatrebované batérie a akumulátory		95	-	-	-	5	0,05	100						
2 Odpadové oleje		80	20	-	-	-								
3 Opatrebované pneumatiky		95	5	-	-	-								
4 Odpady z viacvrstvových kombinovaných materiálov		18	10	-	72	-								
5 Elektronický šrot		50	-	-	15	33	0,6	100						
6 Odpady z plastov		30	12	-	58	-	0,35	100						
11 Odpady zo žiaroviek s obsahom ortuti		50	-	-	50	-								
12 Odpady z papiera		65	5	-	30	-	0,25	100						
13 Odpady zo skla		60	-	-	35	5	0,1	100						
14 Staré vozidlá		90	5	-	5	-								
15 Biologicky rozložiteľný odpad		35	0	0	60	5	7	100						

1) iné nakladanie s odpadom – biologická úprava, fyzikálno-chemická úprava, skladovanie, neuvedený a iný spôsob

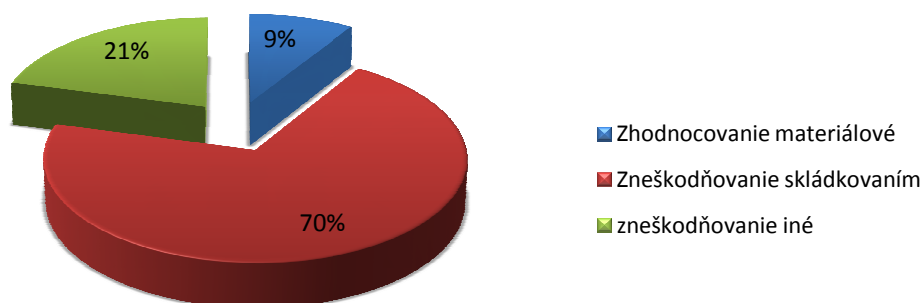
2) iné nakladanie s odpadom – skladovanie, vývoz, iné metódy zneškodnenia (chemická deštrukcia)

3) Množstvo odpadu v roku 2010 podľa prognózy Obce Horný Pial

Tab. č. 4

	Rok 2005 – stanovené		Rok 2005 – dosiahnuté	
Zhodnocovanie materiálové	70 %	-	8,9 %	8,4 ton
Zhodnocovanie energetické	5 %	-	-	-
Zneškodňovanie spaľovaním	1 %	-	-	-
Zneškodňovanie skládkovaním	22 %	-	70,2 %	65,5 ton
Zneškodňovanie iné	2 %	-	20,9 %	19,5 ton

Graf č. 3 - Podiel zhodnocovania a zneškodňovania odpadov v roku 2005 - dosiahnuté

Cieľ:

Zvýšiť celkové materiálové zhodnotenie odpadov na 70%. Zvýšiť zapojenosť obyvateľov do systému separovaného zberu až na 70% podiel.

Opatrenia:

- vybudovať účinný systém zberu odpadových olejov, prednostne na ich materiálové zhodnotenie.
- vybudovať systém separovaného zberu elektroodpadu s nadväznosťou na prevádzkované, prípadne novo vybudované zariadenia na zhodnocovanie odpadov; počet a umiestnenie zariadení sa bude riadiť princípom blízkosti a sebestačnosti.
- vybudovať sieť zberných miest, systém zvozu a využívať existujúce spracovateľské linky starých vozidiel mimo nášho regiónu a v prípade potreby dobudovať nové kapacity pri zachovaní princípu blízkosti a sebestačnosti.
- systém zberu a zvozu žiariviek ako zložky z komunálneho odpadu.
- zabezpečiť vybudovanie systému zberu a zvozu viacvrstvových kombinovaných materiálov, využívať kapacity zariadení na zhodnocovanie uvedeného druhu odpadu, ktoré budú vybudované mimo okresu Levice.
- využívať vybudované zariadenia na zhodnocovanie odpadov z pneumatík mimo okresu Levice, prípadne vybudovať nové; počet a umiestnenie zariadení sa bude riadiť princípom blízkosti a sebestačnosti.
- využívať existujúce, resp. novo vybudované zariadenia na energetické zhodnocovanie odpadov u odpadov, ktoré nie je možné zhodnotiť materiálovo.

Realizácia:

Čiastočne splnené – systém zberu zabezpečuje odovzdávanie elektroodpadu, olejov, pneumatík oprávneným organizáciám na zhodnotenie

3.2. Analýza smernej časti POH obce Horný Pial na obdobie rokov 2001 - 2005:

Na dosiahnutie cieľov POH obce Horný Pial na obdobie 2001 - 2005 boli zámery na vybudovanie

nových zariadení na nakladanie s odpadmi smerované do riešenia:

- separovaného zberu odpadov
- zhodnocovania odpadov

Tab. č. 5 Zámery na vybudovanie nových zariadení na zhodnocovanie odpadov, na zneškodňovanie odpadov alebo zariadení na iné nakladanie s odpadmi

<p>Cieľ: Dobudovanie technickej infraštruktúry v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi.</p> <p>Opatrenia:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ vybudovať nové strediská na zber odpadov▪ dotriedňovacie zariadenia <p>Realizácia: Nesplnené – systém zberu nevyžaduje budovanie ďalších kapacít</p>
<p>Cieľ: Zníženie zneškodňovania biologicky rozložiteľných odpadov na skládkach odpadov vyvoláva potrebu alternatívnych metód zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov po ich separovanom zbere. Pretože podľa princípu hierarchie nakladania s odpadmi má materiálové zhodnocovanie odpadov prednosť pred energetickým.</p> <p>Opatrenia:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ vybudovanie účinného systému separovaného zberu biologicky rozložiteľných odpadov▪ vybudovanie systému zvozu▪ vybudovanie kompostární na požadovanej technickej úrovni. <p>Realizácia: Čiastočne splnené – systém zberu zabezpečuje zvoz a zhodnotenie/zneškodnenie všetkých hlavných zložiek separovaného odpadu, biologicky rozložiteľný odpad si kompostujú ľudia vo vlastných kompostéroch</p>
<p>Cieľ: Dobudovanie zberu ostatných zložiek odpadov.</p> <p>Opatrenia:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ vybudovať účinný systém zberu odpadových olejov, prednostne na ich materiálové zhodnotenie.▪ vybudovať systém separovaného zberu elektorodpadu s nadväznosťou na prevádzkované, prípadne novo vybudované zariadenia na zhodnocovanie odpadov; počet a umiestnenie zariadení sa bude riadiť princípom blízkosti a sebestačnosti.▪ vybudovať sieť zberných miest, systém zvozu a využívať existujúce spracovateľské linky starých vozidiel mimo nášho regiónu a v prípade potreby dobudovať nové kapacity pri zachovaní princípu blízkosti a sebestačnosti.▪ systém zberu a zvozu žiariviek ako zložky z komunálneho odpadu.▪ zabezpečiť vybudovanie systému zberu a zvozu viacvrstvových kombinovaných materiálov, využívať kapacity zariadení na zhodnocovanie uvedeného druhu odpadu, ktoré budú vybudované mimo okresu Levice.▪ využívať vybudované zariadenia na zhodnocovanie odpadov z pneumatík mimo okresu Levice, prípadne vybudovať nové; počet a umiestnenie zariadení sa bude riadiť princípom blízkosti a sebestačnosti.▪ využívať existujúce, resp. novo vybudované zariadenia na energetické zhodnocovanie odpadov u odpadov, ktoré nie je možné zhodnotiť materiálovo. <p>Realizácia: Čiastočne splnené – systém zberu zabezpečuje odovzdávanie elektroodpadu, olejov, pneumatík oprávneným organizáciám na zhodnotenie</p>

4. ZÁVÄZNÁ ČASŤ PROGRAMU

4.1. Predpokladaný vznik komunálnych odpadov a drobného stavebného odpadu s členením na zmesový komunálny odpad, drobný stavebný odpad a na jednotlivé vytriedené zložky komunálnych odpadov vrátane biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu a odpadu zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov, predpokladaný podiel ich zhodnocovania a zneškodňovania vo východiskovom roku programu a v cieľovom roku programu

Závazná časť POH Nitrianskeho kraja je strategickým dokumentom určujúcim smerovanie odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja na obdobie rokov 2010 až 2015.

Do záväznej časti sú premietnuté princípy riadenia odpadového hospodárstva a je vypracovaná a členená v súlade s POH SR a ustanovením § 5 ods. 6 zákona o odpadoch.

Záväzná časť je členená na jednotlivé prúdy odpadov v členení na komodity a kategórie odpadov, ktoré obsahujú ciele a opatrenia pre dosiahnutie účelu odpadového hospodárstva a zabezpečenie pokroku v tejto oblasti.

Skladba vybraných prúdov POH Nitrianskeho kraja do roku 2015:

- komunálne odpady a biologicky rozložiteľné komunálne odpady
- biologické odpady
- elektroodpad
- odpady z obalov
- opotrebované batérie a akumulátory
- staré vozidlá
- opotrebované pneumatiky
- stavebný a demolačný odpad
- odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB
- odpadové oleje

Skladba komodít v rámci vybraných prúdov POH obce Horný Pial:

- **Komunálne odpady a biologicky rozložiteľné odpady**

Podľa Katalógu odpadov medzi komunálne odpady s predpokladaným výskytom v obci patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 20 01 - Separovane zbierané zložky komunálnych
- 20 01 01 - papier a lepenky
- 20 01 02 - sklo
- 20 01 39 – plasty
- 20 01 40 – kovy
- 20 01 33 - batérie a akumulátory
- 20 01 34 - batérie a akumulátory iné

20 02 - Odpady zo záhrad a z parkov (vrátane odpadu z cintorínov)

- 20 02 01 - biologicky rozložiteľný odpad
- 20 02 03 - iné biologicky rozložiteľné odpady

20 03 - Iné komunálne odpady

- 20 03 01 - zmesový komunálny odpad
- 20 03 02 - odpad z trhovísk
- 20 03 04 - kal zo septikov
- 20 03 07 - objemný odpad

- **Biologické odpady**

Podľa Katalógu odpadov medzi BRKO patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 20 01 08 - biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad
- 20 01 25 - jedlé tuky a oleje
- 20 02 01 - biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad, parkov a cintorínov
- 20 03 02 - odpad z trhovísk
- 20 03 04 - kal zo septikov

- **Elektroodpad**

Podľa Katalógu odpadov medzi elektroodpady patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 20 01 35 - vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti
- 20 01 36 - vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35
- 20 01 23 - vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky
- 20 01 21 - žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť

- **Odpady z obalov**

Podľa Katalógu odpadov medzi odpady z obalov patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 20 01 01 - papier a lepenka
- 20 01 02 - sklo
- 20 01 39 - plasty
- 20 01 40 - kovy

- **Použité batérie a akumulátory**

Podľa Katalógu odpadov medzi použité batérie a akumulátory patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 20 01 33 - batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02 alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie
- 20 01 34 - batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33

- **Opotrebované pneumatiky**

Podľa Katalógu odpadov medzi opotrebované pneumatiky patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 16 01 03 - opotrebované pneumatiky

- **Stavebný a demolačný odpad**

Podľa katalógu odpadov sa DSO priraduje katalógové číslo 20 03 07. Pri zisťovaniach ŠÚ SR sa používa kód odpadu 17 99 00.

- 20 03 07 - objemný odpad

Ďalej sa môže jednať o nasledovné druhy odpadov:

- 17 05 04 zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03
- 17 05 06 výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05
- 17 09 04 zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03

- **Odpadové oleje**

Podľa Katalógu odpadov medzi odpadové oleje patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 20 01 25 - jedlé tuky a oleje
- 20 01 26 - oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25

Tab. č. 6 - Vznik, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov vo východiskovom roku 2010 a cieľovom roku 2015

	Kategoríe a druhy odpadov	Rok 2010 – východiskový rok					Rok 2015 – cieľový rok						
		Množstvo odpadov	Zhodnotenie		Zneškodnenie			Množstvo odpadov	Zhodnotenie		Zneškodnenie		
			Mate-riálové	Energe-tické	Spaľo-vaním	Skládko-vaním	Iné		Mate-riálové	Energe-tické	Spaľo-vaním	Skládko-vaním	Iné
(t)	%	%	%	%	%	(t)	%	%	%	%	%		
1	Zmesové Komunálne odpady	52,55				100	50					100	
2	Biologické a Biologicky rozložiteľné odpady	15,6	23,7				20	50	50				
3	Elektroodpad	-					1	90 (100*)				10	
4	Odpady z obalov	2,7	100				6	55 (100*)	45				
5	Opatrebované batérie a akumulátory	-					0,1	95 (100*)				5	
6	Staré vozidlá	-											
7	Opatrebované pneumatiky	-					0,2	50	50				
8	Stavebný odpad	32,6				100	35	35**				65	
9	Odpad obsahujúci PCB	-											
10	Odpadové oleje	-					0,2	60 (100*)	40				

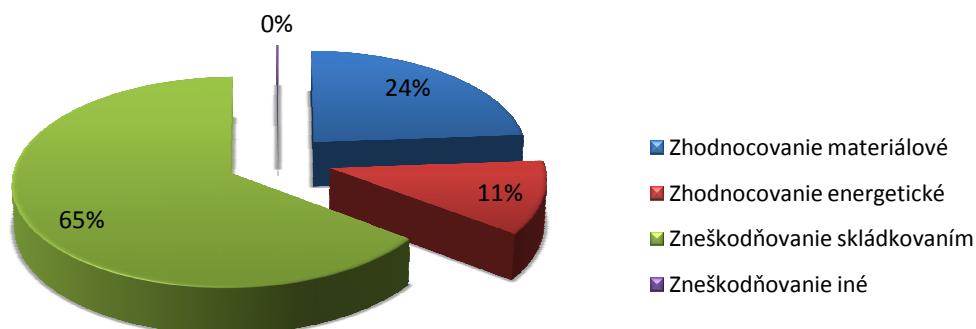
*) Vzťahuje sa na množstvo odpadu odovzdané na zhodnotenie

**) Vzťahuje sa na množstvo odpadu odovzdané na zhodnotenie v prípade ekonomicky dostupného riešenia

Tab. č. 7

	Rok 2010 – východiskový rok		Rok 2015 – cieľový rok	
	%	ton	%	ton
Zhodnocovanie materiálové	7,6 %	7,8 ton	23,8 %	26,8 ton
Zhodnocovanie energetické	-	-	11,4 %	12,9 ton
Zneškodňovanie spaľovaním	-	-	-	-
Zneškodňovanie skládkovaním	82,3 %	85,2 ton	64,7 %	72,8 ton
iné	10,1 %	10,5 ton	0,1 %	0,1 tony

Graf č. 4 - Podiel zhodnocovania a zneškodňovania odpadov v roku 2015 - prognóza

4.2. Ciele a opatrenia na zníženie množstva vzniku komunálnych odpadov opatrenia na zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov a ich následného zhodnotenia a opatrenia na znížovanie množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládky odpadov

Závazná časť POH Nitrianskeho kraja je strategickým dokumentom určujúcim smerovanie odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja na obdobie rokov 2010 až 2015. Do záväznej časti sú premietnuté princípy riadenia odpadového hospodárstva a je vypracovaná a členená v súlade s POH SR a ustanovením § 5 ods. 6 zákona o odpadoch.

Závazná časť je členená na jednotlivé prúdy odpadov v členení na komodity a kategórie odpadov, ktoré obsahujú ciele a opatrenia pre dosiahnutie účelu odpadového hospodárstva a zabezpečenie pokroku v tejto oblasti.

Účel a ciele odpadového hospodárstva SR sú stanovené zákonom o odpadoch. Účelom odpadového hospodárstva je

- predchádzanie vzniku odpadov,
- zhodnocovanie odpadov recykláciou alebo opätovným použitím (materiálové zhodnocovanie),
- využívanie odpadov ako zdroj energie (energetické zhodnocovanie),
- zneškodňovanie odpadov.

V odpadovom hospodárstve je potrebné uplatňovať princípy blízkosti, sebestačnosti a pri vybraných prúdoch odpadov aj rozšírenú zodpovednosť výrobcov okrem všeobecného princípu „znečisťovateľ platí“.

Pri budovaní infraštruktúry odpadového hospodárstva je potrebné uplatňovať požiadavku najlepších dostupných techník (BAT) alebo najlepších environmentálnych postupov (BEP).

Strategickým cieľom odpadového hospodárstva v SR je odklonenie odpadov od skládkovania, resp. znížovanie množstva odpadov ukladaných na skládky. K tomu je potrebné:

- prijať opatrenia na predchádzanie vzniku odpadov, znížovanie nebezpečných vlastností odpadov a na podporu opätovného použitia výrobkov,
- zaviesť integrované systémy nakladania s odpadmi v danom území, ktoré by boli spojené s racionálnym využitím energie vyrobenej z odpadov v tomto území,
- zaviesť podporu používania materiálov získaných z recyklovaných odpadov na výrobu výrobkov a zlepšenie trhových podmienok pre takéto materiály,

- zvýšiť mieru materiálového a energetického zhodnocovania odpadov.

V Slovenskej republike platí od 1.1.2010 povinnosť pre obce zaviesť povinný separovaný zber pre 4 zložky komunálnych odpadov a to papier, plasty, sklo a kovy. Od 1.1.2013 bola táto povinnosť rozšírená aj na biologicky rozložiteľné komunálne odpady okrem tých, ktorých pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne.

Okrem toho vyplýva zo zákona o odpadoch povinnosť separovane zbierať viaceré zložky komunálneho odpadu. Ide o zber:

- elektroodpadov z domácností (§ 54a - § 54h zákona o odpadoch)
- použitých batérií a akumulátorov (§48a ods. 4, §48d ods. 3 a 4)
- odpadových olejov (§ 42 ods. 6)
- objemných odpadov (§ 39 ods. 5 písm. b) zákona o odpadoch)
- oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín (§ 39 ods. 5 písm. b) zákona o odpadoch)
- biologicky rozložiteľných odpadov zo zelene (§ 18 ods. 3 písm. m) zákona o odpadoch; tento odpad je od 1.1.2006 zakázané zneškodňovať – ukladať na skládky, spaľovať.

V súlade s POH SR na roky 2011 - 2015 sa stanovujú ciele pre nasledovné prúdy odpadov:

- komunálne odpady a biologicky rozložiteľné komunálne odpady
- biologické odpady
- elektroodpad
- odpady z obalov
- opotrebované batérie a akumulátory
- staré vozidlá
- opotrebované pneumatiky
- stavebný a demolačný odpad
- odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB
- odpadové oleje

Cieľové smerovanie nakladania s odpadmi

Ciele POH obce Horný pial nadväznosťou na nasledujúce roky a opatrenia na ich dosiahnutie:

- **Komunálne odpady a biologicky rozložiteľné odpady**

Komunálne odpady sú odpady z domácností vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoba alebo fyzickej osoby - podnikateľa. Za odpady z domácností sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napr. zo záhrad, chát, chalúp, alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácností, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk. Komunálnymi odpadmi sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení (§ 2 ods. 14 zákona o odpadoch).

Stanovenie cieľov pre komunálne odpady vychádza z novej rámcovej smernice o odpade. Ciele pre biologicky rozložiteľné odpady vychádzajú z vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov, ktorou bola transponovaná smernica Rady 199/31/ES z 26 apríla o skládkach odpadov.

Na základe toho boli pre komunálne odpady a biologicky rozložiteľné odpady stanovené nasledovné ciele:

- do roku 2015 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácnosti ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možností z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácností, najmenej na 35 % hmotnosti vzniknutých odpadov,
- do roku 2013 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 50 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995,
- do roku 2015 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 45 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995,
- do roku 2020 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 35 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995.

Opatrenia pre komunálne odpady:

Zefektívnenie systému separovaného zberu komunálnych odpadov prostredníctvom:

- budovania dostatočných kontajnerových kapacít v obci
- obnovy existujúcich zberných a separačných miest zameranej na zvyšovanie kapacity a zlepšenie technického vybavenia
- vybudovanie komunitného kompostoviska s predpokladanou kapacitou do 10 t/rok biologicky rozložiteľných odpadov s potrebným technickým vybavením
- separovaný zber kuchynského, reštauračného odpadu a biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej a súkromnej zelene a záhrad realizovať v súlade so Stratégiou znižovania ukladania BRKO na skládky odpadov schválenou uznesením vlády SR č. 904/2010 zo dňa 15.12.2010
- zvyšovanie zapojenia verejnosti do separovaného zberu
- informačná, osvetová a propagačná činnosť

- **Biologické odpady**

Biologicky rozložiteľné odpady tvoria významnú zložku komunálnych odpadov (BRKO). Sú tvorené najmä odpadmi zo zelene, reštauračným a kuchynským odpadom a ďalšími zložkami. Podstatná časť BRKO (až 30% podľa odborných odhadov) tvorí súčasť zmesového komunálneho odpadu.

Biologické odpady sú definované v novej rámcovej smernici o odpade a na základe požiadaviek tejto smernice boli stanovené nasledovné ciele pre biologické odpady:

- zaviesť separovaný zber biologických odpadov s cieľom vykonávať kompostovanie alebo anaeróbne spracovanie odpadu; v prípade odpadov z potravín zabezpečiť zhodnotenie 90 % vzniknutých odpadov a z toho 80 % využiť na výrobu bioplynu a 20 % na výrobu kompostu;
- spracúvať biologický odpad spôsobom, ktorý spĺňa vysokú úroveň ochrany životného prostredia
- zvýšiť podiel zhodnocovania čistiarenských kalov z čistenia komunálnych odpadových vôd a odpadových vôd s podobnými vlastnosťami ako komunálne odpadové vody za

účelom zlepšenia pôdnych vlastností najmenej na 85 % z celkového množstva vzniknutých čistiarenských kalov z čistenia komunálnych odpadových vôd a odpadových vôd s podobnými vlastnosťami ako komunálne odpadové vody.

Na dosiahnutie stanovených cieľov je potrebné realizovať nasledovné opatrenia:

- zabezpečením dostatočného počtu vriec a zberných kontajnerov
- vybudovanie komunitného kompostoviska na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov s potrebným technickým vybavením
- separovaný zber kuchynského, reštauračného odpadu, vedľajších živočíšnych produktov a biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej a súkromnej zelene a záhrad realizovať v súlade so Stratégiou znižovania ukladania BRKO na skládky odpadov a Nariadení pre nakladanie s vedľajšími živočíšnymi produktmi
- informačná, osvetová a propagačná činnosť

V obci môžu vznikať biologicky rozložiteľné odpady najmä z parkových úprav, kuchyne a činnosti septikov.

- V obci bude zavedený separovaný zber biologicky rozložiteľných odpadov, ktorý bude následne odovzdávaný oprávnenej organizácii na zhodnotenie alebo zneškodnenie.
- Fyzická osoba podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenie spoločného stravovania (prevádzkovateľ kuchyne) zodpovedá za nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom. Je zakázané ukladať tieto odpady do nádob na komunálne odpady. Prevádzkovateľ kuchyne je povinný zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu pre takéto odpady.

• **Elektroodpad**

Elektroodpad je elektrozariadenie vrátane všetkých komponentov, konštrukčných dielcov a spotrebných dielcov, ktoré sú súčasťou elektrozariadenia v čase, keď sa ho držiteľ zbavuje.

Tab. č. 8 – Predpokladané zhodnotenie elektroodpadu alebo opätovné použitie a recyklácia komponentov, materiálov a látok podľa kategórií elektrozariadení po odovzdaní odpadu oprávnenej organizácii

Kategória elektroodpadu	Zhodnotenie elektroodpadu (%)	Opätovné použitie a recyklácia komponentov, materiálov a látok (%)
1 Veľké domáce spotrebiče	80	75
2 Malé domáce spotrebiče	70	50
3 Informačné technológie a telekomunikačné zariadenia	75	65
4 Spotrebná elektronika	75	65
5 Svetelné zdroje	70	50
6 Plynové výbojky	80	80
7 Elektrické a elektronické nástroje (s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných nástrojov)	70	50
8 Hračky, zariadenia určené na športové a rekreačné účely	70	50
9 Prístroje na monitorovanie a kontrolu	70	50

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre elektroodpady sú stanovené nasledovne:

- dosiahnuť, aby množstvo elektroodpadu z domácností odovzdaného do systému spätného odberu a oddeleného zberu dosiahlo aspoň 4 kg na jedného obyvateľa za rok
- všetky vyzbierané elektroodpady odovzdávať oprávneným organizáciám na zhodnotenie

Opatrenia pre elektroodpady:

- zlepšenie systému oddeleného zberu elektroodpadov na území obce (potrebná spolupráca samosprávy a výrobcov)

- zvyšovanie informovanosti obyvateľstva o možnostiach spätného odberu elektroodpadov
- zvyšovanie informovanosti obyvateľstva o zákaze zmiešavania predovšetkým malých domácich spotrebičov s komunálnym odpadom
- elektroodpady zhromažďovať na označenom a zabezpečenom mieste v pôvodných alebo náhradných obaloch,
- odpady odovzdávať oprávneným organizáciám

- **Odpady z obalov**

Tab. č. 9 - Predpokladaný rozsah zhodnocovania alebo recyklácie odpadov z obalov vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov z obalov po odovzdaní odpadu oprávnenej organizácii

Obalový materiál	rozsah zhodnocovania odpadov z obalov vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov z obalov (%)	rozsah recyklácie odpadov z obalov vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov z obalov (%)
Rok	2012 a nasledujúce roky	2012 a nasledujúce roky
Papier	68	60
Sklo	60	60
Plasty	48	45
Kovy	55	55
Drevo	35	25
Spolu	60	55

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre odpady z obalov sú stanovené nasledovne:

- Zabezpečiť separáciu týchto odpadov na úrovni najmenej 35 % hmotnosti vzniknutých odpadov.

Pre odpady z obalov z papiera, plastov a dreva sa pripúšťa zhodnocovanie týchto materiálov recykláciou aj uplatnenie energetického zhodnotenia (v zmysle prijatého opatrenia).

Opatrenia pre odpadov z obalov:

- pre odpady z obalov a odpady z výrobkov z papiera, skla, plastov uprednostňovať materiálové zhodnotenie,
- pre odpady z dreva uplatňovať energetické zhodnocovanie (využiť drevnú hmotu ako palivo),
- odpady zhromažďovať na zbernom mieste zabezpečenom proti znehodnoteniu,
- odpady odovzdávať oprávneným organizáciám.

- **Použité batérie a akumulátory**

Predpokladaný rozsah zhodnocovania použitých batérii a akumulátorov po odovzdaní oprávnenej organizácii:

- 90 priemerných hmotnostných percent olovených batérií a akumulátorov vrátane recyklácie oloveného obsahu v najvyššej technicky dosiahnuteľnej miere bez nadmerných nákladov
- 75 priemerných hmotnostných percent niklovo-kadmiových batérií a akumulátorov vrátane recyklácie obsahu kadmia v najvyššej technicky dosiahnuteľnej miere bez nadmerných nákladov
- 60 priemerných hmotnostných percent ostatných použitých batérií a akumulátorov

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre použité batérie a akumulátory sú stanovené nasledovne:

- všetky vyzbierané batérie a akumulátory odovzdávať oprávneným organizáciám na zhodnotenie

Opatrenia pre použité batérie a akumulátory:

- zavedenie systému oddeleného zberu a spätného odberu použitých prenosných batérií a akumulátorov,
- použité batérie a akumulátory zhromažďovať na označenom a zabezpečenom mieste v kyselinovzdorných kontajneroch,
- informovanie verejnosti o miestach na odovzdávanie použitých prenosných batérií a akumulátorov,
- odpady odovzdávať oprávneným organizáciám

- **Staré vozidlá**

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre staré vozidlá sú stanovené nasledovne:

- staré vozidlá odovzdávať iba organizáciám oprávneným na danú činnosť.

Opatrenia pre staré vozidlá:

- informovanie verejnosti o miestach na odovzdávanie starých vozidiel

- **Opotrebované pneumatiky**

Pri stanovovaní cieľov pre opotrebované pneumatiky sa vychádzalo zo:

- zákona o odpadoch, ktorý v § 18 ods. 3 písm. g) bod 4 preberá požiadavky smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov týkajúce sa skládkovania opotrebovaných pneumatík
- z údajov o nakladaní s opotrebovanými pneumatikami v roku 2010, kedy sa zneškodňovalo necelých 5% opotrebovaných pneumatík.

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre opotrebované pneumatiky sú stanovené nasledovne:

- žiadne skládkovanie opotrebovaných pneumatík
- zavedenie oddeleného zberu opotrebovaných pneumatík

Opatrenia pre opotrebované pneumatiky:

- podpora budovania systému zberu opotrebovaných pneumatík
- informovanie verejnosti o mieste na odovzdávanie opotrebovaných pneumatík

- **Stavebný a demolačný odpad**

Za stavebné odpady sa (v zmysle § 40c zákona o odpadoch) považujú odpady, ktoré vznikajú v dôsledku uskutočňovania stavebných prác, zabezpečovacích prác ako aj prác vykonávaných pri údržbe stavieb (udržiavacie práce), pri úprave (rekonštrukcii) stavieb alebo odstraňovaní (demolácii) stavieb.

Drobným stavebným odpadom (DSO) sú podľa zákona o odpadoch odpady z bežných udržiavacích prác, ak si ich vykonáva fyzická osoba v rozsahu do 1m³ na jednu fyzickú osobu. Nepatria sem prípady, ak tieto práce vykonáva pre občana firma, pretože v takomto prípade za tieto odpady zodpovedá firma.

Drobný stavebný odpad je vymedzený odkazom na stavebný zákon.

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre stavebný odpad a odpad z demolácií sú stanovené nasledovne:

- do konca roka 2015 zvýšiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu (s výnimkou odpadu 170504 – zemina a kamenivo kategórie O) najmenej na 35% hmotnosti vzniknutého odpadu v prípade ekonomicky dostupného riešenia

Opatrenia pre stavebný a demolačný odpad:

- stavebný odpad odovzdávať prednostne osobám prevádzkujúcim zariadenia na zhodnocovanie stavebného odpadu
- vybudovanie zberného dvora s možnosťou zhromažďovania stavebného odpadu s potrebným technickým vybavením

- **Odpady s obsahom PCB alebo zariadenia kontaminované PCB**

Ciele pre odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB vychádzajú z požiadaviek smernice Rady č. 1996/59/ES zo 16. septembra 1996 o zneškodňovaní polychlóvaných bifenylov a polychlóvaných terfenylov (PCB/PCT) a požiadaviek Štokholmského dohovoru.

Pri stanovovaní cieľov pre odpady s obsahom PCB sa vychádzalo z cieľov: do konca roka 2015 pripraviť podmienky tak, aby bolo možné do konca roka 2028 zabezpečiť environmentálne prijateľné nakladanie s odpadom kvapalín a zariadení kontaminovaných PCB s obsahom viac ako 0,005 percenta PCB do konca roka 2015 pripraviť podmienky tak, aby bolo možné do konca roka 2025 zabezpečiť identifikáciu, označenie a zneškodnenie zariadení obsahujúcich

- a) viac ako 10% PCB a s objemom väčším ako 5 litrov,
- b) viac ako 0,05% PCB a s objemom väčším ako 5 litrov,
- c) viac ako 0,005% a s objemom väčším ako 0,05 litra.

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre odpady s obsahom PCB sú stanovené nasledovne:

- podporovať projekty zamerané na zber, dekontamináciu a zneškodňovanie odpadov s obsahom PCB

Opatrenia pre odpady s obsahom PCB:

- informovanie verejnosti o miestach na odovzdávanie odpadov s obsahom PCB

- **Odpadové oleje**

Nakladanie s odpadovými olejmi je upravené v § 42 zákona o odpadoch. V zmysle uvedeného ustanovenia je zakázané vypúšťanie odpadových olejov do povrchových vôd, podzemných vôd a do kanalizácie a tiež je zakázané uloženie alebo vypúšťanie odpadových olejov a akékoľvek vypúšťanie zvyškov po spracovaní odpadových olejov do pôdy. Držiteľovi odpadových olejov je daná povinnosť prednostne zabezpečiť ich zhodnotenie regeneráciou, ak je to technicky, ekonomicky a organizačne možné. Právny úprava SR nestanovuje záväzné limity pre materiálové zhodnocovanie (regeneráciu) a energetické zhodnocovanie odpadových olejov. Pri stanovení cieľov zhodnocovania odpadových olejov sa vychádzalo z údajov o nakladaní s opotrebovanými olejmi v roku 2010.

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre odpadové oleje sú stanovené nasledovne:

Tab. č. 10 – Predpokladaný rozsah zhodnocovania pre odpadové oleje po odovzdaní odpadu oprávnenej organizácii

Činnosť	rozsah činnosti (k celkovej hmotnosti prevzatých odpadových olejov)
Zhodnocovanie materiálové	60%
Zhodnocovanie energetické	40%

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre odpadové oleje sú stanovené nasledovne:

- odpadové oleje odovzdávať iba organizáciám oprávneným na danú činnosť.

Opatrenia pre odpadové oleje:

- zavedenie oddeleného zberu odpadových olejov podľa druhov,
- zvyšovať množstvo vyzbieraných odpadových olejov.

- informovanie verejnosti o mieste na odovzdávanie odpadových olejov,
- odpady odovzdávať oprávneným organizáciám.

4.3. Údaje o systéme zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov a o zabezpečovaní triedeného zberu komunálnych odpadov

Základným pravidlom je separovanie (triedenie) odpadu na:

- a) druhotné suroviny
- b) biologický odpad
- c) odpad s obsahom škodlivín – zbierajú organizácie s certifikátom na vykonávanie tejto činnosti
- d) zmesový komunálny odpad

Systém zberu odpadov v rozsahu ustanovenom týmto nariadením sa vyhlasuje za záväzný obecný systém na celom katastrálnom území obce Horný pial.

Na území obce Horný Píal sa zavádza zber komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu formou paušálnej sadzby poplatku v zmysle § 78 odst. 1 písm. b zák. č. 582/2004 Z. z.

Povinnosti obce Horný Píal:

1. Za nakladanie s komunálnymi odpadmi, ktoré vznikli na území obce a s drobnými stavebnými odpadmi, ktoré vznikli na území obce zodpovedá Obec Horný Píal.
2. Za nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom zodpovedá prevádzkovateľ zariadenia spoločného stravovania (kuchyne).
3. Obec zavedením vhodného systému zberu odpadov:
 - a) zabezpečuje alebo umožňuje zber a prepravu komunálnych odpadov vznikajúcich na jeho území za účelom ich zhodnotenia alebo zneškodnenia v súlade so zákonom o odpadoch,
 - b) v rámci zavedeného systému zberu odpadov zabezpečuje zberné nádoby zodpovedajúce systému zberu komunálnych odpadov v obci,
 - c) zabezpečuje priestor, kde môžu občania odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov v rámci separovaného zberu. Týmto priestorom je vyhradená plocha zadného dvora Obecného úradu,
 - d) zabezpečuje podľa potreby, najmenej dvakrát do roka, zber a prepravu objemných o odpadov, zber a prepravu oddelene vytriedených odpadov s obsahom škodlivín a drobných stavebných odpadov za účelom ich zhodnotenia alebo zneškodnenia.

Práva pôvodcov a držiteľov KO a DSO:

1. Pôvodca odpadu, za podmienky splnenia povinností vyplývajúcich z VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady, má právo na pravidelný odvoz zmesových komunálnych odpadov, využiteľných zložiek odpadov, podľa podmienok zvozu jednotlivých druhov odpadov.
2. Pôvodca odpadu – nepodnikateľ, má právo ukladať objemový odpad do pristavených veľkoobjemových kontajnerov 2x ročne v termínoch určených obcou.
3. Pôvodca odpadu – nepodnikateľ, má právo ukladať na zberný dvor vytriedené odpady z domácností v množstve primeranom jeho spotrebe.
4. Pôvodca odpadu má právo na informácie o systéme a rozsahu triedeného zberu odpadu, ostatných zložiek odpadu, o zberných miestach a termínoch odvozu odpadu.

Povinnosti pôvodcov a držiteľov KO a DSO:

- a) zapojiť sa do systému zberu komunálnych odpadov v obci,
- b) užívať zberné nádoby zodpovedajúce systému zberu komunálnych odpadov v obci,
- c) ukladať odpady alebo jednotlivé zložky odpadov a DSO na účely ich zberu na miesta určené obcou a do zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálnych odpadov v obci,

- d) za zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov platiť obci poplatok stanovený v osobitnom všeobecne záväznom nariadení obce
- e) zriadiť vyhradené miesto pre zberné nádoby tak, aby:
 - nebol rušený vzhľad okolia a aby manipulácia so zbernými nádobami nespôsobovala prekračovanie príslušnej hranice hlučnosti,
 - v čase vývozu bol k nim zabezpečený dostatočný prístup,
 - neboli trvalo uložené na chodníkoch a komunikáciách,
- f) zberné nádoby môžu byť na chodníkoch a komunikáciách len na dobu nevyhnutnú na vyprázdnenie,
- g) po vyprázdnení sa musia zberné nádoby ihneď uložiť na vyhradené miesto
- h) zabezpečiť posyp, ako aj odpratávanie snehu v zimnom období z prístupovej cesty na manipuláciu a nakládku pri vyprázdňovaní zberných nádob
- i) prevádzkovateľ kuchyne je povinný zaviesť a zabezpečiť vykonanie triedeného zberu pre biologicky rozložiteľný kuchynský odpad, ktorého je pôvodcom, odpad sa nesmie dávať do nádob určených na zber komunálnych odpadov v obci

V obci sa zakazuje:

- a) uložiť alebo ponechať odpady mimo určené zberné nádoby,
 - b) odkladať do zberných nádob pre KO žeravý popol, výbušné predmety, toxický odpad, rádioaktívny odpad, horľavý odpad, infekčný odpad, stavebný odpad, kamenivo, vianočné stromčeky, uhynuté zvieratá, fekálie z chovu hospodárskych zvierat, objemný odpad, chemické látky, látky znečistené olejovými a ropnými látkami a odpadmi vykazujúcimi iné chemické a fyzikálne nebezpečné vlastnosti,
 - c) využívať zberné nádoby k inému účelu než k odkladaniu určených odpadov,
 - d) zberné nádoby preplňovať, neprimerane zhutňovať ich obsah, alebo ich zapalovať,
 - e) do zberných nádob pre triedené zložky odkladať iné druhy odpadov, než pre ktoré sú určené,
 - f) riediť a zmiešavať jednotlivé druhy nebezpečných odpadov, alebo nebezpečné odpady s odpadmi, ktoré nie sú nebezpečné za účelom zníženia koncentrácie prítomných škodlivín,
 - g) spaľovať lístie, trávu a ostatný odpad zo záhrad na otvorenom ohnisku, ak nie je táto výnimka povolená Hasičským a záchranným zborom,
 - h) spaľovať odpady v tepelných zdrojoch, ktoré nie sú priamo určené k spaľovaniu odpadu,
 - i) vylievat' chemikálie, oleje, ropné látky a iné chemické látky s nebezpečnými vlastnosťami do kanálov, potokov a priekop, alebo ich zneškodňovať iným nepovoleným spôsobom.
3. Vykonávať zber, prepravu a zneškodňovanie KO a drobných stavebných odpadov na území obce môže len ten, kto má uzatvorenú zmluvu na vykonávanie tejto činnosti s obcou.
4. Oprávnená osoba je povinná:
- a) dodržiavať harmonogram vývozu komunálneho odpadu,
 - b) vykonať náhradný zvoz v prípade poruchy zberného vozidla, resp. nezjazdnosti vozovky, najneskôr v nasledujúci deň,
 - c) po vývoze umiestniť zbernú nádobu na miesto, kde bola pôvodne umiestnená,
 - d) vykonať na požiadanie obce mimoriadny vývoz komunálneho odpadu,
 - e) zabezpečiť na požiadanie obce pristavenie a vývoz veľkoobjemových kontajnerov,
 - f) v prípade znečistenia komunikácie alebo stanovišťa pri vývoze odpadov znečistenie ihneď na vlastné náklady odstrániť,
 - g) plniť ďalšie úlohy vyplývajúce z uzatvorených zmlúv s obcou.

System zberu, prepravy, zhodnocovania a zneškodňovania zmesových komunálnych odpadov a odpadov z čistenia ulíc:

1. V obci je stanovený interval vyprázdňovania zberných nádob na zmesový komunálny odpad 1 x za 2 týždne.
2. Prepravu a zneškodňovanie zmesového KO v obci zabezpečuje zmluvne oprávnená spoločnosť Tekovská ekologická s.r.o. so sídlom v Novom Tekove.
3. Každá domácnosť musí mať najmenej jednu smetnú nádobu. V rodinnom dome, v ktorom je celkový počet členov domácnosti viac ako 5 osôb, môže mať ďalšiu nádobu, alebo využiť plastové vrecia.
4. Zbernú nádobu na zmesový komunálny odpad obec zabezpečí za odplatu. Bezodplatne obec zabezpečí plastové big vrecia na zber skla a plastov.

Systém zberu, prepravy, zhodnocovania a zneškodňovania drobných stavebných odpadov:

1. Na území obce sa pre pôvodcov drobných stavebných odpadov z bežných udržiavacích prác, zabezpečovaných fyzickou osobou v rozsahu do jedného m³ ročne od jednej fyzickej osoby uplatňuje na zber drobných stavebných odpadov intervalový systém zberu, a to maximálne 2 x ročne.
2. O termínoch a mieste pristaveného veľkokapacitného kontajnera informuje obecný úrad občanov obvyklým spôsobom na úradnej tabuli obce, vyhlásením v miestnom rozhlase a na webovej stránke obce.
3. Prepravu a zneškodňovanie drobných stavebných odpadov podľa odseku 1./ zabezpečuje na území obce zmluvne oprávnená spoločnosť Tekovská ekologická s.r.o. Nový Tekov.
4. Prepravu a zneškodnenie DSO presahujúceho stanovený limit si zabezpečuje stavebník na vlastné náklady.

Systém zberu, prepravy, zhodnocovania a zneškodňovania objemného odpadu:

1. Na území obce sa pre držiteľov objemného odpadu zabezpečuje intervalový systém zberu a to maximálne 2x ročne.
2. O termíne a mieste pristaveného veľkokapacitného kontajnera informuje obecný úrad občanov obvyklým spôsobom na úradnej tabuli obce, vyhlásením v miestnom rozhlase a na webovej stránke obce.
3. Prepravu a zneškodňovanie objemného odpadu zabezpečuje na území obce zmluvne oprávnená spoločnosť Tekovská ekologická s.r.o. Nový Tekov.

Systém zhodnocovania a zneškodňovania biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu:

1. Obec zavádza triedený zber pre zložky BRKO – zelený odpad a biologicky rozložiteľný kuchynský odpad (od fyzických osôb).
2. Držitelia odpadu biologicky rozložiteľný odpad prednostne zhodnocujú kompostovaním na vlastnom pozemku.
3. Obec umožní držiteľom odpadu biologicky rozložiteľného odpadu zo zelene priebežne ukladať na vlastné kompostovisko, slúžiace na zneškodňovanie odpadu z verejnej zelene, ktoré sa nachádza na obecnom pozemku za futbalovým ihriskom.

Systém zberu, prepravy, zhodnocovania a zneškodňovania elektroodpadov:

1. Prepravu a zneškodňovanie elektroodpadov zabezpečuje na území obce oprávnená spoločnosť Arguss s.r.o. Bratislava, prevádzka Lok. Táto spoločnosť je aj spracovateľom elektroodpadu.
2. Zber a preprava elektroodpadov sa zabezpečuje na území obce v termínoch určených oprávnenou spoločnosťou najmenej 2x ročne.

3. O termíne zberu elektroodpadov bude obec informovať držiteľov odpadu v obci obvyklým spôsobom.
4. Držiteľom odpadov sa umožňuje likvidácia elektroodpadov aj odovzdaním predajcom elektrospotrebičov v kamenných predajniach alebo priamo v zberni vyššie uvedenej oprávnenej spoločnosti.

System zberu, prepravy, zhodnocovania a zneškodňovania odpadov s obsahom škodlivín:

1. Na území obce sa zabezpečuje zber a preprava týchto nebezpečných odpadov:
 - a) opotrebované batérie a akumulátory
 - b) odpadové oleje a odpadové farby
 - c) vyradené elektrické a elektronické zariadenia
 - d) žiarivky
 - e) odpad obsahujúci ortuť.
2. Zber, prepravu a zneškodňovanie odpadu s obsahom škodlivín z územia obce je oprávnená vykonávať spoločnosť Arguss s.r.o. Bratislava, prevádzka Lok podľa stanoveného harmonogramu.
3. Zber a preprava odpadov s obsahom škodlivín sa zabezpečuje na území obce v termínoch určených oprávnenou spoločnosťou najmenej 2 x ročne.
4. O termíne zberu týchto odpadov bude obec informovať držiteľov odpadu v obci obvyklým spôsobom.

System zberu, prepravy, zhodnocovania a zneškodňovania vytriedených zložiek komunálneho odpadu:

1. Obec umožňuje pre držiteľov odpadov ukladanie triedených zložiek odpadu na určené miesto priebežne počas celého roka.
2. Na území obce sa zabezpečuje triedenie a zber týchto zložiek komunálneho odpadu:
 - a) papier a lepenku
 - b) sklo
 - c) plasty
 - d) kovy a kovové obaly
 - e) opotrebované pneumatiky
 - f) textil a obuv
3. Pre triedené zložky komunálnych odpadov sklo a plasty obec určuje ukladanie do plastových big vriec, papier a lepenka sa môže ukladať do big vriec alebo vo zväzkoch.
4. Triedené zložky komunálneho odpadu - opotrebované pneumatiky držiteľia odpadov ukladajú voľne na vyhradenú plochu vo dvore pri obecnom úrade.
5. Triedené zložky komunálneho odpadu – kovy a kovové odpady držiteľia odpadu ukladajú do nádob určených a uložených oprávnenou osobou na určené miesto.
6. Triedené zložky komunálneho odpadu – textil a obuv držiteľia odpadov ukladajú do kontajnerov určených a pristavených oprávnenou osobou na určené miesto.
7. Prepravu a zneškodňovanie triedeného komunálneho odpadu z územia obce je oprávnená vykonávať firma Ekolumi s.r.o. Banská Bystrica prostredníctvom Obce Dolný Pial. Obec Dolný Pial vykoná odvoz uloženého odpadu z dvora obecného úradu podľa stanoveného harmonogramu na vlastný zberný dvor na základe uzatvorenej dohody medzi obcami.
8. Nakladať s textilným odpadom a obuvou je na území obce oprávnený na základe živnostenského oprávnenia p. Jozef Hladík, so sídlom Rovniankova 5 Bratislava.

4.4. Opatrenia na zabezpečenie informovanosti obyvateľov o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov a o význame značiek na obaloch, ktoré znamenajú, že obal je možné zhodnotiť

Znižovanie vzniku odpadov v obci vychádza z koncepcie stanovenia legislatívnych podmienok nakladania s odpadmi, motivácie obyvateľov k opätovnému využívaniu odpadových materiálov, uprednostňovaním používania výrobkov s dlhšou dobou životnosti a zvyšovaním úrovne separácie odpadov v obci.

Pri environmentálnom hodnotení je nutné zohľadniť aj ekonomický aspekt, ktorý určuje mieru ekonomickej realizovateľnosti daného opatrenia.

Organizačné opatrenia:

1. Obec musí zabezpečiť informovanosť občanov o nakladaní s odpadom: v dostatočnom časovom predstihu o mimoriadnych akciách zberu vyseparovaných zložiek odpadu t. j. termíny, miesta a pod.. Ďalej zabezpečuje osvetu o význame a spôsoboch ako znižovať množstvo odpadov, triediť odpady atď. Informácie budú oznamované prostredníctvom obecného rozhlasu, webovej stránky obce, letákov a na úradnej tabuli obce.
2. Podporovať podujatia organizované odbornými organizáciami, odpadovými spoločnosťami alebo tretím sektorom, zamerané na zvyšovanie povedomia obyvateľstva v oblasti zhodnocovania odpadov.
3. V informačných zdrojoch upozorňovať na symboly nachádzajúce sa na obaloch a výrobkoch označujúce zloženie a spôsob nakladania s odpadom.
4. Vydávanie záväzných stanovísk podľa osobitného predpisu o obecnom zriadení k investičnej činnosti v obci, k využitiu miestnych zdrojov, k začatiu podnikateľskej činnosti právnických a fyzických osôb, podmieňujúcich kladné stanovisko.
5. Informovať obyvateľov o ekonomickom aspekte separácie odpadov. Za zber a prepravu a zneškodňovanie KO a DSO sa platí obci miestny poplatok, ktorého výška závisí aj od úrovne separácie v obci.
6. Na území obce informovať o zákaze:
 - ukladať odpad mimo zbernej nádoby
 - pri ukladaní odpadu do zberných nádob ich preplňovať a preťažovať
 - do zberných nádob ukladať odpady, ktoré nepatria do KO, resp. sa zvlášť separujú
 - premiestňovať zberné nádoby z určených stanovišť
 - poškodzovať zberné nádoby
 - svojvoľne vytvárať skládky odpadu
 - vyberať a odnášať odpad zo zberných nádob
 - uložiť alebo ponechať KO na inom mieste, ako na mieste na to určenom v súlade so zákonom o odpadoch a týmto VZN
 - zneškodniť odpad alebo zhodnotiť odpad inak ako v súlade so zákonom o odpadoch
 - zriediť a zmiešavať jednotlivé druhy nebezpečných odpadov alebo nebezpečné odpady s odpadmi, ktoré nie sú nebezpečné za účelom zníženia koncentrácie prítomných škodlivín
 - opotrebované batérie a akumulátory zmiešavať s odpadmi z domácnosti
 - vypúšťať odpadové oleje a akékoľvek zostatky po spracovaní odpadových olejov do pôdy
 - spaľovať KO, odpad zo zelene a odpad tomu podobný v zastavanej časti obce Horný Pial
 - zamedzovať prístup pre zberové vozidlá k zberovým nádobám

Zákaz sa nevzťahuje na:

- a) organizované akcie triedeného zberu usporiadané po dohode s organizáciou poverenou zberom na zhodnocovanie vytriedených zložiek KO fyzickými a právnickými osobami, /zber papiera na školách a pod/
- b) zhodnocovanie vytriedených zložiek KO fyzickými a právnickými osobami, /ich odovzdávanie do zberníc/, ak tieto zložky nepochádzajú zo zberných nádob ktoré sú súčasťou systému zberu KO.

Význam jednotlivých značiek na obaloch a výrobkoch:

Označenie sa používa ako všeobecný symbol recyklácie.

Označenie vyjadruje, že obal je recyklovateľný. Číselný, resp. písomný kód označuje druh (zloženie) odpadu (napr. PET - polyetylén tereftalát).

Označenie (trojšípkový symbol s prázdnyimi šípkami) vyjadruje, že obal bol vyrobený z recyklovaných materiálov.

Označenie vyjadruje, že obal má byť po použití vhodný do zbernej nádoby, v prípade recyklovateľného materiálu do príslušnej nádoby na separovaný zber odpadov.

Označenie vyjadruje, že výrobca obalu zaplatil tzv. oprávnenej organizácii poplatok. Oprávnená organizácia zabezpečuje formou finančnej podpory spätný zber obalov uvedených na trh.

Tento symbol označuje, že zariadenie nemá byť vhadzované do zberných nádob s bežným odpadom.

5. SMERNÁ ČASŤ PROGRAMU

5.1 Údaje o dostupnosti zariadení na spracovanie komunálnych odpadov a o potrebe ich budovania vrátane návrhov, aké typy spracovateľských zariadení pre komunálny odpad je potrebné vybudovať

Obec Horný Pial využíva voľné kapacity spoločností zaoberajúcich sa spracovaním odpadov v okolí, preto nevlastní a v najbližšej budúcnosti ani neplánuje vybudovať zariadenia na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov a neboli jej ani oznámené zámery vybudovať takéto zariadenia inými osobami. Ako zberné miesta využíva vlastné priestory, ktoré kapacitne a technicky vyhovujú.

Vzniknuté odpady sú odoberané a zhodnocované alebo zneškodňované oprávnenými osobami.

Zariadenia využívané v súčasnosti na nakladanie s odpadom

Tab. č. 11 – Využívané zariadenia na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov

Typ zariadenia	Názov a sídlo prevádzkovateľa	Adresa prevádzky	Druhy odpadu	
			zhodnocovaného	zneškodňovaného
Skládka Nový Tekov	Tekovská ekologická s.r.o.	Nový Tekov	200201 200203	200201 200301 200302 200304 200307
Stredisko na zhodnocovanie	Arguss s.r.o.	Lok	200121 200123	

nebezpečných odpadov biodegradáciou ARGUSS s.r.o.			200133 200134 200135 200136	
Zber a spracovanie odpadov	Ekolumi s.r.o.	Banská Bystrica	200101 200102 200139 200140 160103	
Zber a spracovanie odpadov	Jozef Hladík	Bratislava	200110 200111	

5.2 Využitie kampaní, ich počet a charakter na zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi, o potrebe triedeného zberu komunálnych odpadov, o prínose jeho zhodnocovania a o negatívach jeho zneškodňovania

Obec zabezpečuje informovanosť občanov o nakladaní s odpadom: v dostatočnom časovom predstihu o mimoriadnych akciách zberu vyseparovaných zložiek odpadu t. j. termíny, miesta a pod.. Ďalej zabezpečuje osvetu o význame a spôsoboch ako znižovať množstvo odpadov, triediť odpady atď. Informácie budú oznamované prostredníctvom obecného rozhlasu, webovej stránky obce, letákov a na úradnej tabuli obce.

Obec pravidelne informuje obyvateľov o potrebe zvyšovania množstva vytriedeného odpadu počas vykonávania kalendárneho zberu separovaných zložiek komunálneho odpadu.

Vybrané druhy odpadov sa zbierajú vyhlasovanou akciou, ktorou sa zároveň zvyšuje povedomie a pripomína potreba separácie odpadu.

Jedná sa najmä o:

nebezpečný odpad: kampaň 2 x ročne,
elektroodpad: kampaň 2 x ročne,
papier, sklo, plasty, kovy: kampaň 1 x mesačne,
textil a obuv: kampaň cca 2 x ročne.

Nepravidelná kampaň, spolupráca s organizáciami sa oznamuje na nástenke pred obecným úradom, rozhlasom, internetom alebo letákovým spôsobom.

6. INÉ

6.1. Potvrdenie spracovateľa údajov

Uvádzajú sa tieto údaje:

6.1.1. Meno (názov) spracovateľa programu

Ing. Daniel Korbeľa - CONTROLECO s.r.o.

6.1.2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu

Ľudovít Húdik – starosta obce Horný Pial

7. PRÍLOHOVÁ ČASŤ

7.1. Rozhodnutia správnych orgánov vydané obci vo veci odpadov

7.1.1. Schválenie POH do roku 2015 obce Horný Pial správnym orgánom

7.1.2. Ostané rozhodnutia správnych orgánov vydané obci vo veci odpadov